

صور تجلسه کمیته فنی، دوره ۱۶، جلسه سوم سال ۱۴۰۴

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۱۳

ساعت: ۸:۳۰-۶:۳۰

مکان: سالن جلسات مرکز

حاضران در جلسه:

عباس رضایی‌زاد، سجاد بادبرین، قاسم پرمون، فرزاد جلیلیان، مهدی جوزی، مسیب حشمتی (مجری پروژه)، مهیار شیخ‌الاسلامی، علی شیرخانی (عضو کمیته و مجری پروژه)، رحمت‌اله غلامی، محمد قیطوری (عضو کمیته و مجری پروژه)، مهران نظری (نماینده ترویج)، عادل نعمتی، نیر خالدي (دبیر کمیته)

غائبین: نسترن جلیلیان

دستور جلسه:

بررسی چهار پروژه تحقیقی - ترویجی شامل:

- ۱- مقایسه عملکرد دانه هیبرید ذرت متوسط‌رس $K19 \times K126/5-1$ با هیبرید شاهد $KSC704$ در شرایط بهره‌برداران اقلیم معتدل استان کرمانشاه (شهرستان‌های کرمانشاه و روانسر). مجری مسئول: علی شیرخانی
- ۲- مقایسه عملکرد دانه هیبرید ذرت متوسط‌رس $K126/5-1 \times K74/1$ با هیبرید شاهد $KSC704$ در شرایط بهره‌برداران اقلیم معتدل استان کرمانشاه (شهرستان‌های کرمانشاه و روانسر). مجری مسئول: علی شیرخانی
- ۳- معرفی شخم حفاظتی با حفظ یک سوم بقایای گیاهی در دیم زارها به منظور حفظ عملکرد محصول در شرایط خشکسالی. مجری مسئول: مسیب حشمتی
- ۴- اثربخشی ذخیره نزولات در کاهش تنش آبی در باغات دیم و دیم زارهای رها شده. مجری مسئول: محمد قیطوری

موضوعات مطرح شده در جلسه:

در ابتدای جلسه عباس رضایی‌زاد ضمن خوشامدگویی به حاضران، دستور کار جلسه را تشریح کرد. علی شیرخانی عضو هیات علمی بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، دو پروژه تحقیقی - ترویجی با عناوین «مقایسه عملکرد دانه هیبرید ذرت متوسط‌رس $K126/5-1 \times K74/1$ با هیبرید شاهد $KSC704$ در شرایط بهره‌برداران اقلیم معتدل استان کرمانشاه (شهرستان‌های کرمانشاه و روانسر)» و «مقایسه عملکرد دانه هیبرید ذرت متوسط‌رس $K19 \times K126/5-1$ با هیبرید شاهد $KSC704$ در شرایط بهره‌برداران اقلیم معتدل استان کرمانشاه (شهرستان‌های کرمانشاه و روانسر)» را ارائه داد.

در ادامه، مسیب حشمتی رئیس بخش و عضو هیات علمی بخش تحقیقات حفاظت خاک و آبخیزداری، پروژه تحقیقی - ترویجی با عنوان «معرفی شخم حفاظتی با حفظ یک سوم بقایای گیاهی در دیم‌زارها به منظور حفظ عملکرد محصول در شرایط خشکسالی» را ارائه نمود. سپس محمد قیطوری عضو هیات علمی بخش تحقیقات حفاظت خاک و آبخیزداری نیز به ارائه پروژه خود با عنوان «اثربخشی ذخیره نزولات در کاهش تنش آبی در باغات دیم و دیم زارهای رها شده» پرداخت.

نتایج بررسی و داوری پروژه های تحقیقاتی:

۱- عنوان پروژه: دو پروژه در خصوص مقایسه عملکرد دو هیبرید جدید ذرت با هیبرید شاهد KSC۷۰۴

مجری مسئول: علی شیرخانی

- با توجه به اینکه چشم انداز ۲۰ ساله در سال جاری به پایان می رسد، در سوابق تحقیق به اسناد جدیدتر مانند برنامه هفتم توسعه و سایر منابع مرتبط ارجاع داده شود.
- با توجه به طولانی بودن عنوان در صورت امکان، عنوان به صورت مختصرتر ارائه شود.
- سطح کشت هیبرید در بخش خلاصه (یک هکتار) با آنچه که در روش تحقیق (۲۰۰۰ مترمربع) آمده است همخوانی ندارد، اصلاح شود.
- گزارش پژوهشی سال ۱۴۰۳ در بررسی منابع مورد استناد قرار گیرد.
- صفات فیزیولوژیک و مورفولوژی در پروژه ذکر شوند.
- با توجه به اینکه ارزیابی آفات و بیماری ها بخشی از این پروژه است، پیشنهاد می شود همکار متخصص گیاه پزشکی نیز به همکاران این پروژه افزوده شود.
- مدرک تحصیلی همکار پروژه «فرزاد دیناری» اصلاح شود.
- نکات ویرایشی مطرح شده توسط داوران از جمله نیم فاصله ها و درج اعداد انگلیسی لحاظ شود.
- پیشنهاد گردید اجرای طرح تحقیقی - ترویجی در مناطق گرمسیری برای گندم و ذرت نیز مدنظر قرار گیرد.

جمع بندی: دو پروژه فوق به شرط انجام اصلاحات مورد تصویب اعضای کمیته قرار گرفت.

۲- عنوان پروژه: معرفی شخم حفاظتی با حفظ یک سوم بقایای گیاهی در دیمزارها به منظور حفظ

عملکرد محصول در شرایط خشکسالی. مجری مسئول: مسیب حشمتی

- پروژه شامل تمامی دیمزارها نمی‌شود، بنابراین لازم است به الگوی کشت «تناوب گندم و نخود» در عنوان پروژه اشاره شود.
- تعداد تیمارهای ذکر شده در خلاصه پروژه برای طرح تحقیقاتی انجام شده (۴ تیمار) با تعداد تیمارهای طرح ترویجی پیشنهادی (۳ تیمار) همخوانی ندارد؛ لازم است این تناقض به صورت شفاف و دقیق برطرف شود.
- به دلایل زیر پیشنهاد می‌شود عنوان پروژه بازنگری شده و با انتخاب عنوانی همچون: «کاشت نخود با دستگاه کشت مستقیم و مقایسه با روش مرسوم» از عبارت «کشت حفاظتی» خارج شود. توجه شود که هدف این پروژه، معرفی و روش کار ادوات مورد استفاده به کشاورزی مانند دستگاه‌های کشت مستقیم و مقایسه آن‌ها با روش‌های مرسوم است؛ نه الزاماً پیاده‌سازی کامل الگوی کشت حفاظتی.
- پروپوزال ارائه شده با ماهیت یک طرح ترویجی همخوانی ندارد زیرا بسیاری از کشاورزان با مفهوم «کشت حفاظتی» آشنایی ندارند.
- این پروژه نیاز به اجرای تیمار برتر به مدت ۳ سال در شرایط کشاورز دارد؛ با توجه به طولانی بودن این بازه زمانی، استمرار همکاری کشاورز سخت به نظر می‌رسد و باید تمهیدات لازم در این خصوص اندیشیده شود.
- به لحاظ ساختاری و زمان اجرا لازم است پروژه‌های ترویجی ساده‌تر و کوتاه‌مدت‌تر از پروژه‌های تحقیقاتی باشند.
- بسیاری از کشاورزان اصطلاح «حفظ یک‌سوم بقایای گیاهی» آشنایی ندارند؛ لازم است بررسی شود که چگونه این مفاهیم تخصصی به زبانی ساده و قابل فهم برای کشاورز آموزش داده خواهد شد تا اجرای آن‌ها در مزرعه امکان‌پذیر باشد.
- تیمارها در کنار هم نیستند؛ ضروری است هر سه فاکتور در کنار یکدیگر باشند و مشخص گردد کدامیک نقش حفاظتی دارند؟
- در ترتیب کشت پاییزه و بهاره و تأثیر آن بر حفظ یک‌سوم بقایای گیاهی لازم است جزئیات فنی کاشت و برداشت در پروپوزال به‌طور دقیق مشخص شود:
- در شخم حفاظتی ترتیب و اولویت کشت اهمیت دارد لذا مشخص شود در تناوب مورد نظر ابتدا کشت نخود انجام می‌شود یا گندم؟
- مشخص شود بقایای گیاهی باقی‌مانده مربوط به کدام محصول (گندم یا نخود) است؟
- ارقام مورد استفاده برای هر محصول (گندم و نخود) ذکر شود.
- نحوه برداشت نخود نیز باید مشخص شود.
- بررسی شود که آیا تعداد افراد معرفی‌شده در همکاری با پروژه؛ با الزامات و پروتکل‌های ترویجی همخوانی دارد؟
- پروژه در شرایط تغییر اقلیم اجرا می‌شود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود عنوان پروژه که به «خشکسالی» اشاره دارد، اصلاح شود.
- آغاز پاراگراف‌های بخش بررسی منابع نباید با نام نویسندگان باشد.

- به زمانبندی اجرای پروژه اشاره‌ای نشده است.
- با توجه به اینکه پروژه در حوزه کشاورزی دیم قرار دارد و سقف هزینه‌های طرح‌های ترویجی نباید از ۵ میلیون تومان فراتر رود، پیشنهاد می‌شود با دکتر شریفی در چارچوب طرح «جهش تولید در دیمزارها» رایزنی شود تا پروژه به‌جای اجرای تحقیقی-ترویجی، در قالب پایگاه نوآوری اجرا گردد و بخشی از اعتبارات نیز از محل این طرح تأمین شود.
- با توجه به اهمیت جنبه اقتصادی در این پروژه، ضروری است یک همکار متخصص در حوزه اقتصادی نیز به پروژه افزوده شود.
- اضافه شدن یک متخصص گندم به همکاران پروژه نیز توصیه می‌شود.
- کامنت‌ها، نکات ویرایشی و اشکالات نگارشی مطرح‌شده از سوی داوران، در متن نهایی اعمال و اصلاح شوند.
- از طرف نماینده مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی پیشنهاد شد این پروژه با هماهنگی دکتر شریفی معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی در چارچوب طرح «جهش تولید در دیمزارها» و یا در قالب پایگاه نوآوری اجرا گردد و بخشی از اعتبارات نیز از محل این طرح تأمین شود.

جمع‌بندی: ضرورت اجرای پروژه با انجام اصلاحات کلی و تطابق با چارچوب طرح های تحقیقی ترویجی مورد پذیرش واقع شد. در غیر این صورت پیشنهاد می گردد اجرای پروژه در قالب پایگاه نوآوری پیگیری شود.

۳- عنوان پروژه: بررسی اثربخشی ذخیره نزولات در کاهش تنش آبی در باغات دیم . مجری مسئول: محمد

قیطوری

- عنوان پروژه کلی است.
- با توجه به شیب تند باغات دیم، قابلیت ترویج و عملیاتی شدن پروژه در سطح وسیع مدنظر قرار گیرد.
- توصیه می‌شود از بیل مکانیکی در شیب‌های تند استفاده شود، به گونه‌ای که این روش در سطح وسیع نیز قابل اجرا باشد.
- بهره‌وری مبتنی بر بارندگی مد نظر است لذا در اهداف پروژه، بهره‌وری به صورت «بهره‌وری آب سبز» تعریف شود تا با بهره‌وری آب معمولی تداخلی نداشته باشد.
- نوع درخت و باغ منطقه (بادام یا انجیر و) مشخص شود و با باغداران منطقه هماهنگی صورت پذیرد؛ باغ‌های رها شده مناسب پروژه نیستند چون کشاورز در این باغ‌ها به دنبال عملکرد نیست.
- این پروژه در قالب فرمت‌های رایج ترویجی نمی‌گنجد. چنین طرح‌هایی نیازمند قالب‌هایی مانند «مزرعه نوآوری» و اجرای پایلوت در مکان مشخص هستند، نه اجرا در باغ کشاورزان. اجرای طرح در قالب ترویجی ممکن است با شکست مواجه شده و هدف اصلی نادیده گرفته شود.
- پیشنهاد می‌شود زمان اجرای پروژه به ۵ سال افزایش یابد.
- مشخص شود آیا زمین رها شده و کم بازده در حاشیه مزارع دیم روانسر که هنوز کشت نشده‌اند وجود دارد یا خیر؟ لذا در صورت عدم وجود، محل اجرای پروژه تغییر یابد.
- مشخص شود که آیا ابتدا به ساکن نهال کشت می‌شود؟ یا از باغات موجود برای اجرای پروژه استفاده خواهد شد
- نکات ویرایشی مطرح شده توسط داوران لحاظ شود.

جمع بندی: ضرورت اجرای پروژه پس از انجام اصلاحات اساسی مورد تأیید قرار گرفت.